

יום הכיפורים

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בָּעֶשְׂרִי לַחֹדֶשׁ תַּעֲנוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם, וְכָל מַלְאָכָה לֹא תַעֲשׂוּ הָאֶזְרָח וְהַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם. כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכָּפֵר עֲלֵיכֶם, לְטָהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם, לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ. שַׁבַּת שְׁבֻתוֹן הִיא לָכֶם, וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם חֲקַת עוֹלָם. (וַיִּקְרָא, פֶּרֶק טז)

השלימו:

שם החג: _____

תאריך החג: _____

ציווי: _____

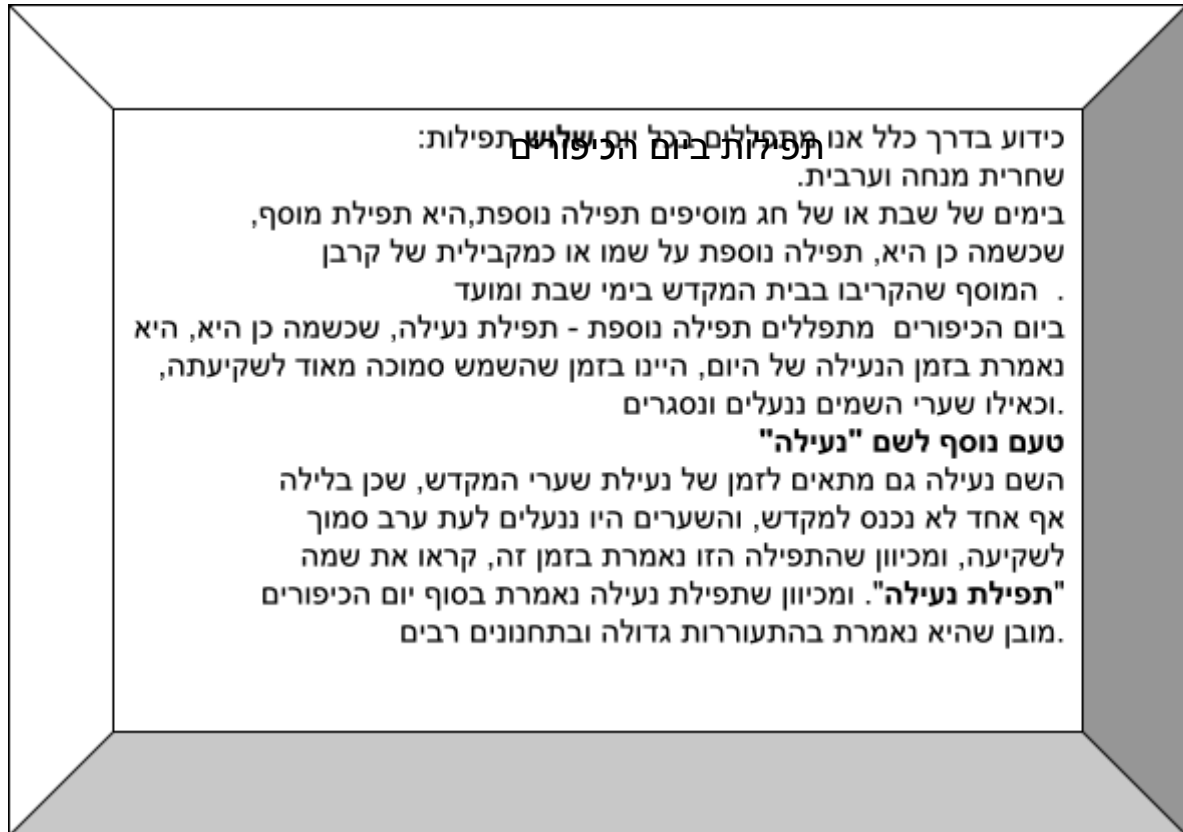
איסור: _____

השלימו : עפ' הכתוב מטרתו של יום כיפור הוא:

יום הכיפורים נחשב **כיום חג** מכיוון שביום זה ה' מכפר על חטאי עם ישראל.

הבדל זה בין הצומות מקבל ביטוי בהלכות הסעודה המפסקת. בערב תשעה באב נאסר על פי חז"ל לאכול בסעודה זו יותר מתבשיל אחד, נאסרה אכילת בשר ונאסרה שתיית יין. לעומת זאת, על ערב יום הכיפורים דרשו חז"ל: "כל האוכל ושותה בתשיעי – מעלה עליו הכתוב כאילו מתענה תשיעי ועשירי" (כלומר, עריכת סעודה טובה ודשנה בערב יום הכיפורים משולה לצום של שני ימים: יום הכיפורים עצמו וערב יום הכיפורים)

תפילות יום הכיפורים:

השלם:

מהם שלושת התפילות שמתפללים בדרך כלל בכל יום?

א. _____ ב. _____ ג. _____

ב. כיצד נקראת התפילה שמוסיפים בימים מיוחדים? _____

ג. מדוע היא נקראת כך? _____

ד. כיצד נקראת התפילה המיוחדת ליום הכיפורים? _____

ה. מדוע היא נקראת כך? _____

ספר יונה

את ספר יונה קוראים בתפילת מנחה של יום הכיפורים, בשל עיסוקו בכוחה של חזרה בתשובה אשר יכולה לשנות את רוע הגזירה.

יונה הצטווה על ידי האל ללכת לנינוה, בירת אשור ולבשר לתושביה כי "עלתה רעתם לפני" (א,ב) כלומר שעשו הרע בעיני האלוהים. יונה, בצעד חריג לאנשי הנבואה, סירב לשליחות האל וברח לתרשיש. על פי חז"ל ניסה יונה להתחמק משליחותו כדי שתשובתם של אנשי נינוה לא תקטרג על ישראל שאינם עושים תשובה. לכן בחר יונה לעזוב את ארץ ישראל משום שמחוצה לה להשקפתו לא קיימת נבואה וה' לא יתגלה בפניו ויורה לו להתנבא. על כן הוא נמלט תרשישה, באניה עליה עלה בנמל יפו. אולם קורותיו בלב ים לימדו את הנביא כי אין בידי אדם להתחמק משליחות שניתנת משמים.

בלב ים נקלע כלי השיט עליו היה יונה לסערה. המלחים שנאבקו בים הגועש הטילו גורלות כדי לברר מי האשם בהתפרצות הסערה, והאשמה נפלה בחלקו של יונה. לשאלותיהם סיפר יונה שהוא בן לעם העברי וירא את ה' וסיפר לי כי ממנו הוא בורח. המלחים פנו אל יונה ושאלוהו: "מה-נעשה לך, וישתק הים מעלינו" (א,יא) בתשובתו ציווה יונה עליהם לזרוק אותו לים. המלחים השליכו את יונה למים, על מנת להשקיט את הסערה. לפני כן נשאו תחינה: "אל נא נאבדה בנפש האיש הזה ואל תיתן עלינו דם נקי כי אתה ה' כאשר חפצת עשית". ספרות חז"ל מתארת כיצד התאמצו המלחים למצוא דרך להשקיט את הים מבלי להשליך את יונה, אך לשווא: "הטילוהו עד טבור, עמד הים מזעפן. העלו אותו אצלם, והים הולך וסוער. הטילוהו עד צווארו, ועמד הים מזעפן. ומיד העלו אותו אצלם, והים הולך וסוער עליהם - הטילוהו כולו"

במים נבלע יונה על ידי דג ושהה בקרבו שלושה ימים ולילות. בזמן זה פנה יונה אל האל בתפילת הודיה ובתחינה לסליחה "ואני בקול תודה אזבחה לך אשר נדרתי אשלמה ישועתי" (ב,יא).

האל מחל ליונה עם צאתו ממעי הדג ופנה אליו בשנית כדי שילך לנינוה וינבא עליה. יונה מסר לתושבי העיר שמקץ ארבעים ימים תהפך העיר. תושבי העיר ובראשם המלך שבו בתשובה. הם חדלו מלחטוא, צמו והתפללו לאל, ואכן ה' מחל להם.

בשומעו על המחילה מבקש יונה מהאל להמיתו. יונה יצא אל המדבר ובנה בו סוכה. ה' הקים קיקיון (שיח מדברי) ששימש כצל ליונה. לאחר מכן העלה תולעת שאכלה את הקיקיון.

שוב ביקש יונה את מותו, מתעלף מחום השמש. אז פנה אליו האל: "אתה חסד על-הקיקיון, אשר לא-עמלת בו ולא גדלתו, שכן-לילה היה, ובן-לילה אבד. ואני לא אחוס, על-נינוה העיר הגדולה, אשר יש-בה הרבה משתים-עשרה רב (מאה ועשרים אלף) אדם, אשר לא-ידע בין-ימינו לשמאלו, (יש מפרשים שהכוונה לילדים) ובהמה רבה." (ד, י-יא)

ספר לחברותא שלך את סיפור יונה בלשונך!!!

יהי דבר-יהוה אל-יונה, שנית לאמר. ב קום לך אל-נינוה, העיר הגדולה; וקרא אליה את-הקריאה, אשר אנכי דבר אליה. ג ויקם יונה, וילך אל-נינוה--כדבר יהוה; ונינוה, הייתה עיר-גדולה לאלהים--מהלך, שלשת ימים. ד ויחל יונה לבוא בעיר, מהלך יום אחד; ויקרא, ויאמר, עוד ארבעים יום, ונינוה נהפכת. ה ויאמינו אנשי נינוה, באלהים; ויקראו-צום וילבשו שקים,

אנשי נינווה שומעים את נבואת יונה, ומתייחסים אליה במלוא הרצינות.
 הם משתנים ומשנים את התנהגותם.
 מצא את הפסוקים המוכיחים את השינוי בהתנהגותם.

הפסוק המתאים	השינוי בהתנהגות
	1. אנשי נינווה מתייחסים ברצינות לדברי יונה.
	2. אנשי נינווה צמים ומתאבלים.
	3. מלך נינווה מתאבל.
	4. מלך נינווה מכריז צום ואבל לאדם ולבהמה.
	5. אנשי נינווה מתפללים ל- ה'.
	6. אנשי נינווה משנים את התנהגותם וחוזרים מדרכיהם הרעות.

החזרה בתשובה של אנשי נינווה כוללת ארבעה שלבים:

1. הכירו בחטאים.
 2. התחרטו על מעשיהם.
 3. התפללו ל- ה'.
 4. שינו את התנהגותם.
- איזה שלב לדעתך הוא השלב החשוב ביותר? מדוע?

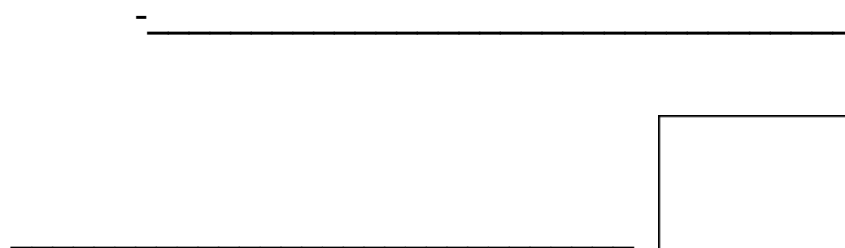
תפזורת לימים הנוראים

י	ו	מ	ה	כ	ס	ה	ו	ק	ח
ו	ל	מ	נ	ס	ל	ה	ג	ק	א
מ	ר	ע	ת	ק	י	ע	ה	ו	ט
ה	ע	ע	צ	ש	ח	מ	ע	כ	ח
ז	ט	פ	י	נ	ו	ל	פ	צ	ל
כ	י	ש	ז	ל	ת	ר	ו	ע	ה
ר	א	ו	ב	ו	ה	ש	ר	ר	ע
י	ו	פ	ג	ר	י	מ	ו	נ	ג
ו	ל	ר	ד	ג	י	מ	ל	מ	ו
כ	ל	נ	ד	ר	י	ב	ח	פ	ל
ז	ת	ש	ל	י	כ	ב	צ	ע	ה
ש	ב	ת	ש	ו	ב	ה	ג	ו	צ
א	ט	מ	ר	מ	ת	א	ק	ד	מ
ו	ר	ר	ש	א	ז	ו	ה	ד	ג
ת	פ	ו	ח	ב	ד	ב	ש	א	ב

מצאו בתפזורת את המילים הבאות:

יום הכסה, רימון, נעילה, יום הזיכרון, איל, כל נדרי, סליחות, תשליך, צום, תקיעה, תפוח בדבש, תרועה, שופר, שברים, חלה עגולה, דגים, יומא, תמר, שבת שובה

בס"ד

ערכה: רחל פרג'ון בית ספר "אור"ב"ש

